

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal telefon száma 124.	Feloldó szerkesztő: Dr. Kiss Pál. FELOLDÓ SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 62.	Szerkesztőség és kiadóhivatal Dezseffy-tér 7. szám alatt	Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk
---	--	---	--

Merénylet a sajtó ellen.

Makó, november 5.

A képviselőház ma kezdette meg érdemleges üléseit. A mai ülés napirendjére két kisebb jelentőségű igazságügyi javaslat mellett az esküdtszéki reformot is kitűzték. Eppen ezért az ellenzék egyértelműleg abban állapodott meg, hogy a kormány ellen e javaslatok kapcsán a legenergiusabban folytatja mult héten megkezdett parlamenti küzdelmet.

Az utolsó tanácskozások ebben az irányban az éjszaka voltak gróf Andrássy Gyula, gróf Károlyi Mihály és Vázsonyi Vilmos között.

A függetlenségi párt tagjai ma délelőtt kilenc órakor összegyűltek a függetlenségi és 48-as párt Rákóczi-uti klubhelyiségében. A mikor a párt tagjai már nagy számban voltak együtt, gróf Károlyi Mihály megnyitotta az értekezletet és a következőket mondta:

— Javaslatot kívánok tenni a függetlenségi és 48-as párt további parlamenti taktikáját illetőleg. Azt javaslom, hogy menjünk be a képviselőházba és folytassuk a kormány ellen harczunkat. A Házban az irányítson bennünket, hogy a munkapárt házszabályait ne ismerjük el érvényeseknek. Ezért hogyha fel is szólalunk a napirendre kitűzött vészes javaslatok ellen, felszólalásunk nem történik vitaszerűen, nem reflektálunk a munkapárti szónokok kijelentéseire, hanem pusztán a javaslatokban rejlő sérelmes veszedelmeket emeljük ki és azt hangoztatjuk, hogy ez a kormány, amely elvesztette az erkölcsi létalapot, nincsen jogosítva ilyen szabadságfosztó javaslatok letárgyalására.

A függetlenségi képviselők a klub helyiségéből a parlamentbe vonultak, mely ma szokatlanul élénk volt.

Beöthy Pál elnök háromnegyed tizenegy óra előtt öt perccel nyitotta meg az ülést. Az ellenzék pad-sorai üresek voltak.

Tizenkét órakor került sor az esküdtszéki reform tárgyalására. Az ellenzéki képviselők ekkor valamennyien bementek az ülésterembe és Benedek János szövegre szólásra föliratkozott. Megjelent a Házban gróf Andrássy Gyula is, akit nagy melegséggel üdvözöltek.

Az ellenzék megjelenésének hírére a munkapártot is a terembe szólította az elnök csengője.

Gróf Tisza István miniszterelnök helyére ült és farkasszemet nézett Apponyival, aki az ülés egyik szónoka volt. A mikor az ellenzék bevonult a terembe, a parlamenti örök nagyobb csoportba vonult végig a folyosón és fölállította a posztokat.

Niamecsny Mihály előadó beszéde után gróf Apponyi Albert felolvasta a deklarációt, mely a következő:

— Az ellenzéki pártok szilárdan ragaszkodnak ehhez az elvi álláspontjukhoz, mely szerint a jogi anarchiába és a katonai karhatalom alá jutott képviselőházban egy panamapénzek segítségével létrejött többséggel szemben, törvénytelenül létrejött ugynevezett házszabályok erőszakolása mellett a rendes parlamenti tárgyalást lehetetlennek tartják és ilyenben részt nem vesznek. Mind a mellett kötelességüknek tartják, hogy mikor alkotmányunkat, közszabadságunkat, nemzeti létérdekeinket nagy veszély fenyegeti, vagy a mikor szükségét látják, hogy a nemzetet a fenyegető erkölcsi és anyagi végromlásra figyelmeztessék, azt a felszólalási lehetőséget a képviselőházban is felhasználják, a mit a jogérvényes régi házszabályok nyújtanak.

Élénk tüntetésben tört ki az ellenzék Apponyi deklarációja után és egymást érték a legutabban, de igaz vádak, melyeket az ellenzék a kormány, de különösen Tisza István szemébe vágott.

Beöthy elnök félbeszakította Apponyit az anarkia miatt, de az ellenzék viharosan tapsolt. Beöthy Sümegit a mentelmi bizottság elé utasította. Az elnök beszédébe belesúvített Polónyi Géza:

— Mennyit kapott a választásra?

Beöthy elehéredve, dühösen utasította rendre.

Azután Benedek János beszélt.

Az ellenzék igazsága tudatában hivatkozva a nemzet legszenlebb jogaira, tovább tüntetett, mire a kormány ismét a szuronyok védelme alá vonult, mert Gerő százados ismét megjelent fegyveres katonáival, mire leirhatatlan botrányos jelenetek következtek a munkapárt részéről, kik elbizakodva a fegyveres erő hatalmá-

ban, megélenkülnek. Az ellenzék látva a fegyveres erőben rejlő törvénytelen erőszakot, nagyobbára kivonultak a teremből.

A szabadsajtó védelme.

A közvélemény megnyilatkozása.

A magyar közvélemény minden vonalon elléli a kormány sajtó javaslatát. Egyértelműleg elléli ellenzéki és munkapárti főfogás. Csak most látszik meg, hogy mennyire a nemzeti élethez való vágónak itéli a magyar társadalom a sajtót.

És mintha ebben a szenvedélyes harcban, mely már a parlamenten kívül kitért, a régi márciusi napok szelleme sunnana végig közéletünkön. Tiszitól, üdítőleg. Akkor is, nagy idők hajnalán, első fény sugarát a kelő napnak a sajtó lövölt ki. A márciusi ifjak megcsinálták a Pilszban a nemzet kívánságát kifejező tizenkét pontot.

Megcsinálták 1848. március 14 én este és mikor másnap reggel Vasvári Pál megismertette az utcával, az első pont, amit végrehajtottak, bár a műsoron nem az első volt: hogy a sajtó Budán raboskodó mártírját, Táncsics Mihályt kiszabadítsa börtönéből.

A szabadságharc legendás idejének első nagy ténye a sajtó föl-szabeditásának gondolata volt. Ezt vélte szükségesnek, ezt vélte legfontosabbnak a nemzetisélete. Vajjon ma, mikor nagy napok első szülvött, mely azóta duzzadó hatalmas tényezővé növekedett, a munkapárti kormány igazságügyminisztere megnyomorítani akarja, kitérte majd a nemzeti fölzudulás méltó haragja addig, míg ez az igyekezet lesodródik a törvényalkotás napirendjéről?

Bizunk a magyarság erejébe vetett bizalommal, a márciusi ifjak megszentelt hagyományainak kultuszában, hogy a közvélemény nem áll meg féluton. Sajtóját szabadnak kívánja, akarja látni, ha kell küzömszakadék tartó harc árán is.

Költőgép 50 tojásra és fajgalambok eladók.

: Hold-ucca 5. szám. :

Válasz a rágalmakra.

— A „Makói Újságnak” —

A panama kormány makói kitarított újságja: a „Makói Újság” vasárnapra kelve galád kortesfogással rukkolt ki ellenem. Hosszu cikket közöl, amelyet még ma is folytattott.

Azt állítja, hogy én és a függetlenségi párt többi makói vezérémbere három évvel ezelőtt ellenzéki frázisokkal s a zsidó hagyományok és a Hegymarészvénytársaság ellen csakis politikai és anyagi bázisnak pártédekből csináltuk meg a hagyományok szövetkezetet. Hogy a szövetkezetben nem a hagyma, hanem a magunk jövedelme érdekelt bennünket s hogy nem bántuk a hagymakertészeket, csak magunkkal törődünk. Azt is felhívja a cikk, hogy a szövetkezet vezetősége nem átal állami szubvenciót igénybe venni, a mikor pedig ez a vezetőség ellensége a munkapárti kormány. Sok handabandát összehord még a névtelenül bukkáló rágalmazó. Én a magam részéről a következőkben felelek rágalmaira:

Hogy az egész attak tisztára ellenem való személyes gyűlölködésből jön és pedig elsősorban kortesfogásból, az mutatja, mert éppen a választás reggelére jelentették meg, amely választásban egyik tényező voltam arra, hogy ők, mungók e városban letörjenek. Az is mutatja a csakis ellenem irányuló személyes orvtamadást, mert csakis engem pécéz ki a szövetkezet összes tisztviselői közül.

Sajnos, hogy a makói kertészek szövetkezte válságba jutott, de erről legkevésbé én tehetek. Ma is azt mondom, hogy a hagymakertészeknek egy szövetkezetére Makón szükség van. Ezt tartottam 1910-ben is s bár nem én tölem eredt az eszme, részt vettem a szövetkezet alapításánál. Akkor elnöknek akartak választani, de én nem vállaltam, azt mondtam erre sokan emlékeznek ma is, hogy én arra nem érek rá, hogy a meginduló üzletmenetet figyelemmel kísérem s naponta bejárjak a szövetkezet helyiségébe. Így választottak mást, aki vállalkozott. Az ügyésznek az alapszabályok szerinti kötelessége csakis az volt, hogy véleménye jogi kérdésekben kikérte, ezt a véleményt megadja s a szövetkezetet peres ügyekben képviselje. Mivel ez a hivatás nem járt sem üzletvezetéssel, sem más üzleti ügyvezetéssel, az ügyészi állást vállaltam természetesen — fizetés nélkül.

Az ebből folyó kötelességemet teljesítettem is. Hogy aztán mint ügyész mennyire használtam ki a szövetkezetet, erre nézve mindenki tisztába jöhet, ha közlöm, hogy a három év alatt

Uj konfekció üzlet! Tisztelettel értesitem Makó és vidéke közönségét, hogy a Fötéren, Böhm-házban (volt Kenyeres-féle helyiségben) egy modern, a kor kívánalmainak megfelelő

férfi, női, leány és fiu konfekció üzletet nyitottam,

amelyben minden konfekció árut a legjobb minőségben és a legjutányosabb áron árusítok.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri

Dán Arthur.

a szövetkezet képviselőiben összesen 14 pert tettem folyamatba — az üzletvezető és igazgatóság utasítása folyán Egy évre tehát még 5 per sem esik. Ha ehhez még hozzáveszem, hogy a 14 perből kettő még most is folyamatban van, s ezenkívül bár csak egyet vesztettünk el, tehát tizenegyet megnyertünk, mégis csupán három perből folyt be a költség, mert a többitől behajthatatlan mondom, így lévén ez a felhányt pereskedés, bárki kiszámíthatja, hogy e három perből — egyik 63 K 50 fillér másik 450 K-nás, a harmadik 350 K-nás volt — mennyi hasznom lehetett a három év alatt. De aki ért hozzá, azt is kiszámíthatja, hogy a többi nagyobb összegű, de behajthatatlan perekre mennyi munkát és kész kiadást tettem s a munkám árát sohasem kapom meg és nem kaptam volna, ha felvirágozott volna is a szövetkezet s a készkiadásomból is még nagyon sok oda van.

Hát ez volt az a zsiros ügyészkedés, a mit most rágalomként használ fel ellenem valamelyik rágalmazóm. Pedig már az előadottakból is bárki láthatja, hogy egyetlen fillér hasznom sem volt az ügyészkedésből, hanem üzletrezeim elvesztésén felül is — ráfizettem.

A szövetkezet nem jogi bajok vagy rossz pervezetések miatt, hanem a tényleges üzletvezetés lelkiismeretlen gondolkodása miatt azért bukik meg, mert az üzletvezető, a felügyelőbizottságnak s az igazgatóságnak is a kijátszásával becsapták és meglopták a szövetkezetet. Az egyik volt üzletvezető a sikkasztásaiért már két hónapon át vizsgálati fogságban is volt s mostanában lesz bünygyében a főtárgyalás, a másik volt üzletvezető ellen meg, amelyik még több rosszat tett a szövetkezetnek, hűtlen kezelés büntette miatt folyik a bünygyi eljárás.

Hogy a hűtlen tisztviselők bünygyéseit nem vettem észre, józan észszel lehet-e azt az én terhemre írni s lehet-e én felelős ezért akkor, amikor hivatásom se volt, de valóban nem is vettem és nem is vehettem részt sem az üzletkötésekben, sem a szövetkezet belső ügykezelésében. A felügyelő bizottságnak három tagja van, kettő belőle intelligens szakember, egy pedig jogász: ezek ügyeltek fel közvetlenül — már hivatásuk s kötelességük ezérint is — az üzlet vezetésre és az ügyvezetésre, de még ezek se tudtak rájönni a hűtlen kezelésekre, még ezeket is félrevezették a hűtlen tisztviselők. S nem jött rá az ügykezelésben résztvevő elnök se. Hát hogy vettem volna hát észre éppen én a hűtlen sáfarkodást, aki egészen külső tisztviselője voltam a szövetkezetnek. — De különben mondhatja-e valaki, hogy kellő vigyázat mellett is nem lehet egy társas üzletben sikkasztani, csalni vagy lopni. Ott van legközelebb a szegedi gardasági bank. Szakértő hivatalnokokkal s szakértő üzletemberekkel mint igazgatósági tagokkal volt körülveve. Fényes Marcel vezérigazgató, mégis milliókat tudott lopni s csalni saját cége kárára. A makói hagymaszövetkezetnél is az igazgatóságban is ült egy pár intelligens szakember is, az üzletvezetők mégis tudtak csalni és lopni.

Ki tehetett arról, hogy az üzletvezető olyanoknak hiteltetett, akiknek semmijük se volt s amikor a felügyelőbizottság a künnlevő követelésekről kérdezte, minden egyes követelésre azt mondta mégis, hogy — az behajtható, jó követelés. Itt vétetett be Batka üzletvezető a mérlegbe — 65293 korona 95 fillér künnlevő követelést teljesen jó követelés gyanánt akkor, amikor — amint később kiderült — ez összegből már akkor 33263 kor. 43 fillér elveszett pénz volt.

Már eddig megállapíthatólag magának Batkának a rosszhiszemű és félrevezető üzletvezetése 33263 kor. 43 fillér kárt tett a szövetkezetnek

azonkívül, hogy ez összegek után ugyanezek Batka az igazgatóság eltiltó határozata dacára kivitte magával még a több ezer korona állítólagos jutalékát is. Ez tette tönkre a szövetkezetet, semmi és senki más és erről a legkevésbé éppen én tehetek. — Pedig Batka éppen exponált munkapárti férfi.

Hogy szubvenciót is kért és kapott a szövetkezet a munkapárti kormánytól, ezt is bünygyül hozza fel a munkapárti ujság. Ebből az okoskodásból is látszik, hogy mungóék az ő privát vagyonuknak nözik az állam vagyonát, amelyből csakis mungóék kaphatnak. Pedig hát még sem így volna tán. Nem a kormányból, sem nem a munkapártiból kértünk, hanem az államéból azért, mert törvény szól arról, hogy ilyen segelet folyósítani kell ipari s kereskedelmi célokra. Miért ne kaphatott volna a szövetkezet évi 5000 korona állami szubvenciót akkor, amikor a Návayak, Rónayak s Talliánok alkotta makói hagyma részvénytársaság ennél sokkal többet kap?

Hogy a szövetkezet tagjai az alapszabályok szerint az üzletrezeik ötszöröségi felelősök, ez nem új s nemcsak az alapszabályokban és nemcsak ezen szövetkezetnél volt így. S a szövetkezet válsága nem jelenti azt, hogy a tagok most már üzletrezeik ötszörösét fogják ráfizetni. A rágalmazó cikkek rosszhiszeműségéhez persze, hogy ennek az állítása illik. De tudommal nem lehet szó egyszeres ráfizetéséről se.

Hogy most már miért nem hívják össze a közgyűlést, ezt én se helyselem, de erről se tehetek, se nem tehetnek.

Hogy most már miért nem hívják össze a közgyűlést, ezt én se helyselem, de erről se tehetek, se nem tehetnek.

Haugság, hogy pártérdekből alakult a szövetkezet. Hiszen munkapárti tagjai is voltak. Nemcsak az üzletvezető volt az, hanem az igazgatóság tagjai között is voltak munkapártiak. Hogy a tagok többsége véletlenül éppen függetlenségi volt, csakis azért van, mert a hagymások többsége — függetlenségi.

Hogy még antiszemita izettel folyt a toborzás, aki engem ismer, velem együtt hülye beszédnek mondja az ilyen állítást. Éppen így azt is, aki engem önző anyagi érdekekkel vádol a szövetkezet alakítása körüli avagy bármily közérdekű ügyben való eljárásaimban.

Tévedni tévedhetek egyes közügyekben is s tévedhettem abban is, hogy e szövetkezet létesítésében részt vettem, de önző érdekek soha nem dolgoztak törekvéseimben nemcsak általában, hanem — ha lehet különbséget tenni — különösen nem a kisemberek, a nép érdekeinek a felkarolásában. Aki a közügyekben való dolgaimban önzéssel vádol, galádul hazudik. Akik ismernek, azok jól tudják mindezeket is. Sokan éppen azt veszik zokon, télem hogymiórt istördöm annyira a kisemberek, a nép dolgaival, de hát erről igazán magam se tehetek. A természetem, a vérem, a gondolkozásom, a lelkem hajt erre és pedig — úgy érzem — éppen azért, mert — senki előtt se szégyelem hangoztatni, mert én is e kisemberek közül, a népből való vagyok és tudom, látom a sok baját ennek a népnek.

Engem sohse lát senkise lebzselni, napot lopni. Nemcsak nappal dolgozom szakadatlanul, hanem, amikor mások már megpihennek, én az esti és éjjeli időben is az íróasztalnál s munkában görnyedek s összes munkámból az a kevesebb, amit magamért teszek, mert az a sokkal több, mint az általam jónak s hasznosnak tartott közérdekért — méltánylást, díjazást senkitől nem kérve s nem várva és éppen nem is kapva, sőt anyagi ráfizetéssel is dolgozom. Tapasztalom, hogy sokak szemében épp ez a főbűnöm. Mert ebben a munkámban több olyan munkát kereszteztek, ami közérdek ellen megy.

Nem a hagymások feje fája a „Makói Ujságnak” se, hanem oszakis az, hogy mungógazdáinak sok-sok panamájával foglalkozni merek.

Dr Kiss Pál.

NAPI HIREK

Tájékoztató

Naptár november 5 Serda Róm. kath. Imre herceg Protestáns Imre Gör. orosz 23 Jazab aps Nap kél 6 óra 50 perkor nyugszik 4 óra 36 perkor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai jelentése szerint a következő időjárás várható. Lényegtelen hőváltozás és északon elvélve csapadék várható. Sürgönyprognózis: Enyhe, északon elvélve csapadék. Déli hőmérséklet 14.3 C.

— Kiszárad a Maros. Négy esztendővel ezelőt, mikor nagy szárazság volt az egész országban, a Maros olyan alacsony volt, hogy valóságos szenzációt kelteit egy kis vizállás. Akkor zéró alatt 120 centiméter volt a folyó színe. A folyam mérnöki hivatal hivatalosan közzétette ma jelentésében, hogy most újra elérte a Maros ezt az alacsony vizállást, mert a Maros ma szintén a zéró alatt 120 centiméter. Mindenesetre nem is olyan konsternációval adunk hírt erről a vizállásról, mint június havában, amikor a zéró felett 510 centiméteren állt a Maros vize s elöntötte a marosmenti szőlőket s fűtöket.

— Milyen lesz a téi? Ugyan még az ősz derekán vagyunk, azért Siriusz, a híres időjós már a tél prognózisával szolgál. A most megjelent jelentése szerint október hónap vége csapadékosra fordul, úgy hogy már november 2, 3, 4, 5, 6, napjaiban országos esőzessé változik az, amely több napig fog tartani. Több helyen havazás várható, különösen a 11-től igen kritikus idők ígérkeznek. Eső, hó, viharos szelek fognak az ország felett átvonulni s nagy havazások és viharok várhatók. Novemberben egy két nap szép enyhe időre van kilátásunk, de ez nem fog hosszasan tartani, mert ismét hideg szeles és csapadékos idők váltják fel. E hónapunk tartós, télies hideg időt ígér. Decemberben nagy kékes ködök ígérkeznek. Decemberben átlag véve csapadékos jellegűnek számíthatjuk. Eső és hó változik. Hideg viharos szelek uralkodnak. December igen változónak ígérkezik. Itt számíthatunk egy kis enyhe időre. Körülbelül 8–10 fok körül fog ingadozni a hőmérséklet. Hossz tartós, hideg télre lehet számítani. Így szól a jóslás. Kérdés, hogy igaz-e amit Siriusz jósol.

— Megváltoztak a városnál a hivatalos órák. Makó városánál a hivatalos órák a mai nappal megváltoztak, mert nem reggeli 7 órától délutáni 1 óráig tartják azokat, hanem egész április hó elsejéig reggeli 8 órától délutáni 2 óráig.

— Virilisjog átruházás. Özvegy Böhm Albertné Makó városánál lévő virilis képviselői jogának gyakorlását az 1914. évre Böhm Andorra ruházta át.

— Tanitógyűlés Makón. Csanádvármegye központi járásának tanító ma délelőt tartották meg Nagy Gábor elnöklésével rendes őszi közgyűlést, melyen részt vett a központi járásnak csaknem

minden tanítója és Makóról számos tanúgy barát. A gyűlésen több, a nevelés és tanítás körébe vágó előadást tartottak, melyek fölött élénk eszmecsere fejlődött ki. Nem maradt el erről a tanítógyűlésről sem a fetekezeti tanítók anyagi helyzetének javítását célzó előadás sem. A felekezeti tanítóknak jogos az a panasza, hogy a törvény különbséget tesz köztük és az állami tanítók között az által, hogy ez utóbbiaknak magasabb a fizetése. Csanádvármegye központi járásának tanító mai közgyűlésükön Baróthi Endre református tanító előadása és javaslata alapján kimondták, hogy a szükséges lépéseket megteszik más tantestületek támogatásával e rájuk nézve sérelmes állapot megváltoztatása iránt.

— Adomány a nyugdíjintézet javára. Tóth Lajos ügyvéd ma 2 koronát adományozott a városi tiszt nyugdíjintézet javára.

— Tudományos előadás az Urániában. Csütörtökön este, mint rendszertudományos és ismeretterjesztő előadás lesz a makói Uránia színházban. Hevesi Sándor és Vajda Ernőnek „A mozi” című épen olyan érdekes, mint szórakoztató darabja kerül színre. A darabban 150 színes képen van szemléltetve a mozi fejlődése. Maga a szöveg nem egyszerű magyarázatát adja a fejlődést bemutató képeknek, hanem lépésről lépésre jobban beillincseli a szerzőknek kiváló érdeme és ebben messze túlszárnyalja más, hasonló darabokat.

— Milyen idő lesz? Meteor a kitűnő időjós november havára vonatkozólag a következő időjárást jósolja. E hónap változói napjai: 5–9–14–16–18–21–25–26–27–28 ikára esnek. Legerősebb hatásuk: 9, 14, és 16., mind az alacsonyabb hőmérséklet kifejlődését mozdítják elő, sőt a 18-iki is szeles és viharos je legű, úgy hogy november első felében a hidegebb jelleg télies alakot is öltethet, míg 23-tól az enyhébb, a 25-iki halál-körében pedig a csapadékosabb jelleg jut érvényre, melynek ha ása 27. és 28-iki befolyása folyán egészen a hónap végéig kitart.

— Hűtlen bérlő. Alig van ember Makón, ki Kácsik Pál köszö-rűst ne ismerne. Az öreg köszö-rűsnek az utóbbi időben nagyon meggyöngyűlték szemei, úgy hogy képtelenné vált mestersége folytatására. Hogy kegyelem kenyére ne szoruljon az öreg köszö-rűs, az egész felszerelését átadta Moldován Györgynek olyan feltétellel, hogy az kötelezte magát arra, hogy a keresményének felét átadja Kácsiknak. Az öreg ember az első hét végén, mely szombaton volt, várta járulékat, de hiába. Moldován ugyanis rutul becsapta az öregét, mert az egész felszereléssel megszökött Makóról. A rendőrség most Kácsik feljelentése folytán elrendelte Moldován körözését.

— Anyakönyvi hírek. Házasságra jelentkeztek: Petró Péter Szabó Rozáliával, Varga Imre Rácz Juliánával. Házasságot kötöttek: Piroška János Pató Margittal, Jakab Lajos Sziber Anna Etelkával, Gera József Csillag Katalinnal. Elhaltak: Tóth Eszter, 20 hónapos, Güns Simon 19 hónapos, Fazák Margit 4 éves, Berényi Gyula 11 éves, Hávési Julianna Kádár Istvánné 55 éves korában.

— A város jövedelme. Makó város fogyasztási adóhivatalánál a legutóbbi 10 nap alatt 4394 korona 72 fillér

folyt be, melyet a fogyasztási adóhivatal ma utalt be a város közpénztárába.

Hó lesz novemberben A Sirius jóslatai október havára, nagyrészt pontosan beváltak. November havára, elsejétől kezdve, a Sirius szép enyhe napokat jelez itt-ott esőt, zivatarit is kaphatunk. November 8-10 ike között már ismét derűsre fordul az idő, mely kitarit továbbra is. A hónap közepe után szeszélyes idő jön, nagyobb esők, éjjeli fagyok, kisebb havazások várhatók.

Legfinomabb, elszakíthatatlan francia „Mim“ férfi gummi-óvszer 1 tuczat 2 korona 50 fillér, 2 tuczat 4 korona 50 fillér, 3 tuczat 6 korona. Portó 30 fillér.

„Hez“, Budapest, VIII. Köfaragó-utca 7. Diszkrét szétküldés.

Acsaládi perpatvar vége.

Öngyilkossági kísérlet Kiszomboron.

Kiszombori leveleznék érdekes esetről értesít bennünket, melynél a sok családi perpatvart megúno férj az öngyilkosság útján akart megszabadulni a ránézve kellemetlen bajoktól.

Különbben maga a tudósítás így szól:

Palatinus József kiszombori lakos nem a legjobb családi életet élte a feleségével, aminek következtén a férj volt az oka, hanem inkább a házastárs asszony, ki a legkisebb dologért is családi jele neteket rögtönzött férjével.

Az utóbbi időben nem volt nap, hogy Palatinuséknál ne lett volna valami perpatvar. Az asszony pár nappal ezelőtt is minden ok nélkül össze szidta urát, ki ezt ezen egy esetben nem tűrte szónéikül.

A férj részéről eme szokatlan fellépés szerfelett bosszantotta az asszonyt és dühében összehalkolt mindent és otthagya férjét a faképnél.

Palatinus József e miatt nagybanatnak adta magát és ma délután kiment a temetőbe és ott forgópisztolyal mellbe lökte magát. A golyó azonban nemesebb részeket nem ért, így Palatinus József néhány nap alatt fel fog gyógyulni.

Dr. FEHÉR MÓR ügyvédi irodáját

Páva-utca 5. szám alatt, özv. Weiszberger Miksáné házában

megnyitotta.

Férfi szövet eladás.

Legfinomabb angol gyapjuszövetek minden elfogadható legolcsóbb árban eladók. Gr. Vay-utca 19. sz. Schwarcz Miksa táncitanító ur házában.

IRODALOM.

Magyarország közgazdaságának vezérférjái. Ilyen címmel nem sokára érdekes és a maga nemében igen eredeti munka hagyja el a sajtót. A Danubius Kereskedelmi r.-t. (Budapest, VI., Szondy utca 93.) kiadásában megjelenő mű az ország közgazdasági vállalatainak vezetőit mutatja be életrajzok és arcképek változatos, élénk sorozatában. Minthogy e műnek nemcsak szakirodalmi, hanem informatív jellege is lesz, a „Magyarország közgazdaságának vezérférjái“ban hű tükröt találjuk hazánk közgazdasági és hiteléletének. Joggal számíthat e mű a legszélesebb kereskedelmi és pénzügyi körök komoly érdeklődésére, mert anyagát gondos körültekintéssel, nagyjából a helyszínen gyűjtjük össze s elismert szakemberek rendezik sajtó alá azt. Nem száraz életrajzi adatok felsorolására szorítkozik e könyv, hanem színes, a személyeket és közgazdasági tevékenységüket hűen jellemző biográfiákat közöl, amelyekből úgy a szociológus, mint a pénzügyi szakember értékes anyagot meríthet. A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok hitelképességének megítélése szempontjából meg éppenséggel korszerűsítő segédesszközt látunk ebben a munkában, mert eleven és pozitív adatokkal ki fogja egészíteni a mérlegben közölt holt számok alapján alkotott hitelvéleményt. Örömmel üdvözljük ezt a könyvet, amelynek közkedveltségét már most meg merjük jósolni. Szakemberek és közgazdasági írók, pénzügyi és kereskedelmi vezérférjáiak közreműködésével készült a munka s így várjuk, hogy nívós és értékes könyvet kapunk benne. A mű három kötetben fog megjelenni, még pedig: I. Nagyvárosok, II. Kisvárosok és III. Budapest szerint felosztva. A teljes mű ára 70 korona, de kötetenként is kapható. Az I. kötet 30 korona, a II. és III. kötet pedig külön-külön 20-20 koronába kerül.

IRÉNIE

MOZGÓKÉP SZÍNHÁZ

November 6-án este 8 órakor:

A budapesti Uránia tudományos színház szenzációs műsordaraja érdekes mozgófényképekkel felszerelve kerül bemutatásra

A M O Z I

3. felvonásban, 150 színesen vetített képpel és számos mozgófényképpel. Írták: dr. Hevesi Sándor és Vajda Ernő.

Tisztelettel

AZ IGAZGATÓSÁG.

Kiadó lakás. Gyöngy utca 14. ujszámu házban egy egyszobás lakás, mely bármilyen üzlethelyiségnek is alkalmas hasznosbérbe kiadó és azonnal átvehető. Érkeznit lehet Biró Juliánával a fenti szám alatt.

AUTÓ személy-fuvarozások

a legolcsóbb árak mellett minden időben elvállal

GULÁCSI JÁNOS vasipar telepe és gépraktára. Telefon 50.

Dr. Diósszilágyi József ügyvédi irodáját Hunyadi-utca 4. számu házban megnyitotta.

Táncitanítási felhívás.

Az Érdeky tánciskolában az őszi táncanfolyam f. évi október hó 20-án megkezdődött.

Ez uton értesítetnek az igen tisztelt szülők és a tánckedvelő ifjuság, hogy ezen a táncanfolyamon az eddigi táncokon kívül a legújabb táncok is, mint Boston, Two Steep (tustep) taníttatni fognak. Bbeiratkozni még mindig lehet.

POÓR ENDRE

gyógyszerésznél kapható Makón

VILMA-CRÉM

gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer, szeplő, májfolt, arc- és kézörösség és mindentféle bőrtisztatlanság ellen.

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajfijító szer.

Árak: Vilma krém 1 korona, Vilma hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill. Hajfijító 1 kor. Ezen piperezerek több kiállításon érmekkel lettek kitüntetve.

Árverési hirdetés.

Az arad csanádi vasút Makó állomásán november 6-án délután 2 órakor következő kézbesíthetetlen árúk nyilvánosan elárvereztetnek: 2 csomag csomagoló papír 254 kg., 13 hordo gépkenőolaj 3317 kg., 10 láda gépkendőszir 110 kg., 1 láda alma 10 kg.

Makó, 1913. november 3.

Babos, állomásfőnök.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmei.

(217)

39. fejezet.

Világcsuda, mint gyógyszer.

Ha sikerül az ideám, Pétsy Dénesné hálából is vonzódni fog hozzám, az urát párbajban ledövm, s az ővegy enyém lesz, enyém!

Nos, gróf ur? szólt Pétsy Dénes mosolyogva. Ugyancsak kipirult és izzad. Kifáradt a rendezkedésben, nemde? Valóban igen nagy kíváncsisággal várom a meglepetést és már is azon gondolkozom, mivel náláljam meg a gróf urnak azt a rendkívüli fáradságot.

Szíves barátságai, uram, egyebet nem kérek öntől, felelte Korbay, magában azonban azt

gondolta, hogy az életteddel fizeted meg az én barátságomat!

A főorvos is mosolygott. Az ő mosolygása azonban inkább szánakozás volt.

No csak kísérletezzék! gondolta. Nem egy vörös Brandenburg gróf fogja kitalálni az örültek kigyógyításait!

Es szó nélkül hagyta cselekedni a grótot.

Játéknak, szórakozásnak nézte az egészet!

Uraim, menjünk a szalonba, szólalt meg Korbay, miután kissé kipihente magát. Kísérletet teszek ő nagysága emlékeztetének felrészítésére.

A főorvos csepp hujja, hogy fel nem kacagott.

Csak aztán nagyobb veszélynek ki ne tegye nőmet, gróf ur, jegyezte meg Pétsy Dénes.

Korbay a tébolyda igazgatójára mutatott.

A főorvos ur mondta, hogy ő nagysága annyira beteg, hogy őt valami iránt érdeklődővé tenni nem lehet. Így tehát orvosilag megállapítottat, hogy kísérletezésem veszélytelen.

A két ápolónő felemelte a székből B riskát. Karonfogták és így vezették be a szalonba, a jobboldali pálmalugas pirosbárony támasszékebe.

Boriska gépiesen engedelmeskedett, szónéikül ment az ápolónókkal.

Ölében csomó virágot vitt magával, s midőn a lugas kis asztalán megpillantotta sz oda készített nagy rakás virágot, reszkette mint a csecsemő-gyermek, mikor örül - mind magához akarta ő elni.

Boriska hátradőlt a támlásszékeben és zavart, révedező tekintete a virágokra tapadt.

Nagy csend támadt a szalonban. Mindenki, de különösen Pétsy Dénes, kíváncsian várta, hogy mi lesz most?

Korbay gyöngéden megfogta Boriska egyik kezét.

Milyen szép, milyen gyönyörű virágok! szólt Korbay a beteg ölében levő virágok közül egy piros rózsát kezébe véve.

Boriska szemével a piros rózsát követte és rábámult Korbayra.

(Folyt. köv.)

Vigyázat

répa- és tökvágó

gépek vásárlásánál!

Pontosan megfelelő kapható

Halász Á.

gépraktárában Kossuth-u. II.

(Városi mázsaház mellett.)

Kapható Breuer Zoltán, Sándor Zsuzsanna, mond Ester József, Gyöngyösi-utca, 4. sz. Pappertvárosi díszkereskedésben.

OLLA gummi sajtát előírás szerint készítve és törvényileg védve van. O. K. I. K. 25.420 és 35.789.

"OLLA" bebizonyított legjobb higiénikus **GUMMI-**különlegesség Teljes jótállás. Mindenütt kapható. Annyiszérek ingyen. OLLA gummi gyárától. Wien/Praterstrasse 67

Eladó az Arad csanádi vasút állomása átellenében, Gera S. főjegyző pavillonja mellett levő **3 kislánc ujszentlőrinci gyümölcsös és veteményes földem** kedvező fizetési feltételek mellett.
Dr. KISS PAL ügyvéd.

Eladó a Lonovics-sugárton az Árvaház átellenében aszfalt ut mellett levő s házhelyeknek is alkalmas **öt és fél kisláncz gyümölcsös és veteményes földem** rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett.
Dr. Kiss Pál ügyvéd.

CZIGÁNYPRIMÁS

csere ingyen! - Kérjen nagy fényképes árjegyzéket.

Óvás! Fiovelem a Wágner névre és 15. házszámra

„Király Ernő mulat“

ez a címe a legújabb rendkívül sikerült humoros dupla gramofon hanglemezek, azonkívül „Sokszor úgy szeretnék sirni“, „Futóbolond“, „Temetés volt a faluban“ stb. Darabja 2,50 fillér. E hanglemezek eredeti felvételben kizárólag egyedül 0-0 0-0 csakis 0-0 0-0

Wágner „HANGSZER-KIRÁLY“

kaphatók. - Budapest, József-körút 15 a. Alig használt nagy dupla hanglemezek óriási választékban darabja csak 60 fill. Legolcsóbban javít! - Lemez

Popper Gyula drogériája

TELEFON 133.

Makó Főter.

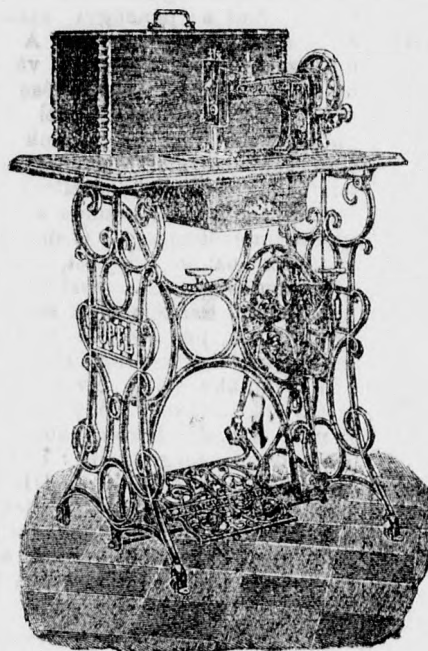
TELEFON 133.

Árjegyzék
ingyen !!

Finom illatszerek, pipere és gyógyszerpapnokok, piperecikkek, kötszerek és sebészeti cikkek nagy raktára. :- :- :- :-

Árjegyzék
ingyen !!

Megrendelések házhoz szállítatnak.

A legjobb hírnevű Helical Premier és Alfa Kerékpárok, Hegyi gummik, lámpák, csengők és mindennemű kerékpáralkatrészek. Central Bobbin karikahajós és csolnakos varrógépek és mindennemű varrógép részek, Legújabb mosó, fecsaró és mángorló gépek, Gramophonok és a legújabb columbia lemezek, mindenféle rugók és hangverseny tűk legolcsóbban és kedvező fizetési feltételek mellett beszerezhetők **GLÜCK SAMU** cégnél Makón.

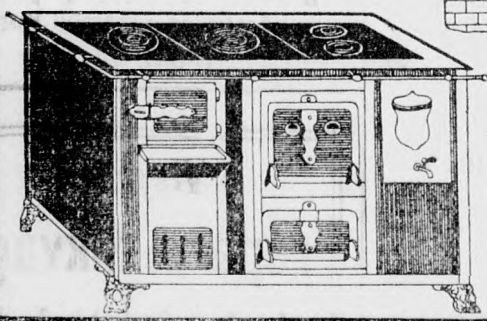
Egy 12 lóerős benzinmotor lokomobil, mely fűrész, takarmány kamara és 6-os cséplő hajtására legalkalmasabb, Egy 6-os jó cséplő, Egy eredeti herecséplőgép olcsón és kedvező fizetési feltételek mellett eladó **GLÜCK SAMU** cégnél Makón.

Parfumerie „HEZ“ illatszertár háztartási, kozmetikai és kötszerészeti cikkek nagy raktára. Nagyban és kicsinyben. Budapest, VIII. Köfaragó u. 7. **Ujabb előnyajánlatunk: 1 csoport 2 korona 50 fillér.**
1 drb. üvegtégely francia arc- és közfinomító, 1 drb. francia szappan (bármely illatban), 1 üveg francia parfüm (bármely illatban), 1 üveg francia brillantin (bármely illatban), 1 könyv (60 lap) angol pouderpapír, 1 csomag dr. Heider-féle fogpor, 1 drb. francia fogkefe (csontnyéllel), 1 csomag amerikai Shampooon szájosópor, 1 üveg valódi Johann Maria Farina kölnivíz, 10 drb. szekrény- és ruhaillatosító (francia Sachet-lap), összesen 19 drb. 2 korona 50 fillér. 1 csoport 5 korona. 1 üveg valódi Odol szájvíz, 1 üveg amerikai Hair Petrol, 2 üveg valódi kölnivíz, 1 üveg valódi francia parfüm (bármely illatban), 2 üveg valódi francia brillantin (bármely illatban), 6 drb. valódi francia pipere szappan (bármely illatban), 1 drb. fogkefe csontnyéllel, 1 csomag amerikai Shampooon hajmosópor, összesen 15 drb. 5 korona. Szállítás naponta utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett. 24 oldalas illatszertár és háztartási értesítőnk kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

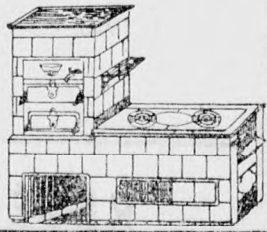
Gudlin Mátyás

épület és műlakatos

Makó, Megyeház-utca 34. szám.

A jelenkor legjobb, legolcsóbb és legerősebb új rendszerű **takaréktűzhelyeit** készíti és raktáron tartja. Kisebb és nagyobb háztartási takaréktűzhelyeket, ugyisintén kéménytoldót, üstkatlant, dobkályhát minden alakban és kivitelben a legolcsóbb árban készit.

ÜZLETÁTHELYEZÉS!

Felhívom a t. hölgyközönség figyelmét arra, hogy párisi és brüssellesi mellfüző műtermemet a Főterre vissza helyeztem. A lelegegánsabb corso fűzőkből és halcsont nélküli trikó- és szarvasbőr fűzőkből, valamint haskötőkől és melltartókból eredeti modelleket tartok raktáron és azok kipróbálása végett bármikor rendelkezésre állok a t. hölgyeknek. Mérték után készítek orvosi rendeleltre haskötőt, vagy higiénikus fűzőt, ortopéd testegyenestő fűzőt, a legújabb divatu francia fűzőket minden kivitelben és házi vagy sport fűzőket minden kivitelben.

Sürgős rendelst 6 óra alatt eszközölök.

Leányka és nagy fűzőkből különböző kiállításban dus választékot tartok eladásra. Vidékre szívesen küldök próbára választékot és meghívásra személyesen is kiutazom. Tisztítást és javítást jutányosan eszközölöm. A nagyérdemű hölgyközönség szíves pártfogását továbbra is kérve, maradok kiváló tisztelettel

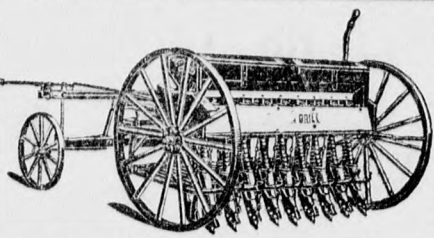
Wertberger Fanny mellfüző készítő Makó, Főter, Hegyi József divatáru üzlete mellett. Városházával szemben.

czipész üzletét

átvettem és azt a mai kor igényeinek megfelelően rendeztem be és ezáltal abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy minden e szakmába vágó munkákat a legkényesebb igényeknek megfelelően a legolcsóbban készíthetek. Együttal van szerencsém tudatni, hogy mindennemű férfi, női és gyermekcipőket raktáron tartok és azt olcsó áron árusítom.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, tisztelettel

BÁNSZKY TAMÁS.

FIGYELEM!

Van szerencsém a t. gazdaközönség b. tudomására hozni, hogy a legújabb gazdasági gépekkel kibővítettem. Az őszi szántáshoz 1 teljes waggonrakomány hírneves Bächer-féle tükörcél kormányal ellátott (mindenféle nagyságban) ekét szereztem be, ezen ekék kiválósága abban rejlik, hogy bármint nedves földben is nem ragadnak és igen csekély vonóerőt igényelnek, bárkinek is próbaszántásra rendelkezésére bocsájtom. Továbbá raktáron tartok mindennemű fogas és láncos boronákat, saját találmányu és szabadalmazott vesszőutánzatu vaspálcás boronákat, mely kitűnően bevált és nagy keresletnek örvend, már most megrendelhetők, 6-8 és több vasu kultivátorokat, tárcsás boronákat, szecsavágó, répavágó, kukoricamorzsolókat. Továbbá raktáromon megérkeztek a világhírű Melichár-féle Unikum Drill sorvető Imperator műtrágya és magvető gépek, melyek miután sorba vetnek és sorba trágyáznak utólérhetetlen tökéletességünkél fogva igen nagy keresletnek örvendenek. Továbbá nagy ujjongság a már kipróbált Johnston féle kukoricaszár aratógép, ennek előnyös és könnyű munkaképességét és kezelését bármikor raktáromon bemutatom. Végül mindennemű gépek azonnali javítását a legszolidabb árban és jótállás mellett elvállalok. Autogén hegesztőmmel módomban áll bármilyen nagyobb alkatrészt meg- Számos javított és használt vetőgép olcsón kapható.

A t. gazdaközönség további becses pártfogását kérve, tisztelettel:

LIPTAK BÉLA

mezőgazdasági gépraktára és javító műhelye, MAKÓ,
Szent János-tér 20. ujszám. Saját ház.

ÜZLET ÁTNEVEZÉS.

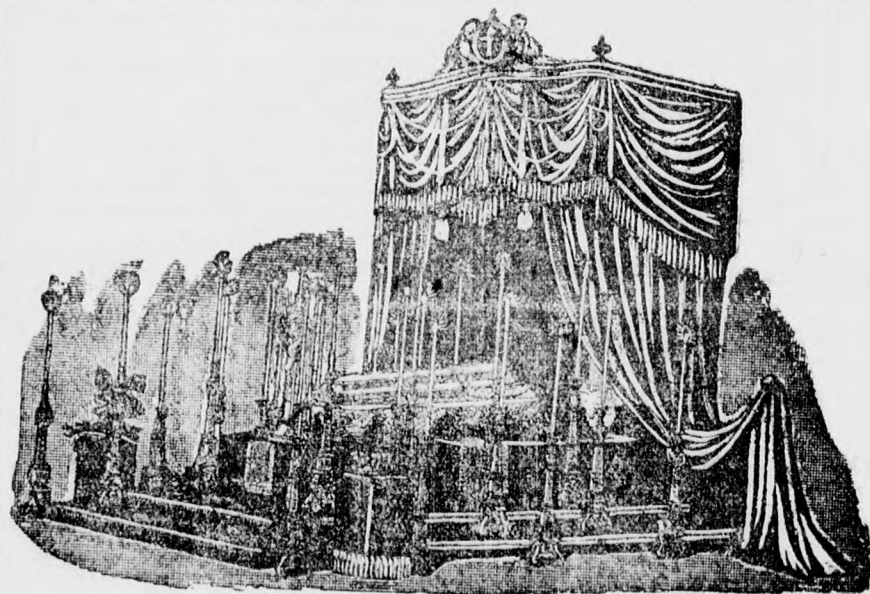
Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy
szabó üzletünket

a Makói Takarékpénztár épületéből a zöldpiacra (Endrei Márton üzlete mellé) helyeztük át hol raktáron tartunk bel- és külföldi szöveteket nagy választékban, Saját készítésű kész férfi és gyermekruhákat. Külön mértékosztály magyar és német szabóságra.

Vevőinket szolid és pontos kiszolgálásról biztosítjuk.

Teljes tisztelettel

Faludy Imréné és társa
férfi szabó.

Kész szemfedők, halotti köntösök és sirkoszoru szallagok stb. Tölgyfa fejfák és jelző sirkeresztek. Sirkoszoru ére-, élő- és müvirágokból 70 fillértől kezdve.

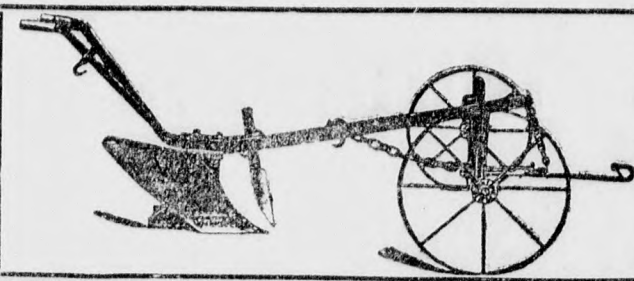
Diszgyászokcsijaimat és délszaki növénydiszítést teljesen díjtalanul bocsátom a nagyérdemű gyászoló közönség rendelkezésére, ugyszintén ravatalozást is díjtalanul végzem.

Céлом az, hogy a nagyérdemű közönséget meggyőzzem üzletem szakszerű és a legszolidabb alapon való vezetéséről és ezáltal a nagyérdemű gyászoló közönség teljes bizalmát mindenkorra megnyerjem.

Magamat a n. é. közönség nagybecsű pártfogásába és jóindulatába ajánlva, vagyok kiváló tisztelettel

Temetések felvétele éjjel Andrassy-u. 4. sz. (ev. ref. ó-templom mellett.)

Horváth Nándor
disztemetést rendező intézete.

Valódi tükörcél
ekék főraktára:
Glück Samu
cégnél MAKÓN.

Skopál Ödön

üveg- és porcellánkereskedő Makó, Fötér
(Böhm ház.)

Megérkeztek a legújabb villamos csillárok, asztali-, falli-, függő petróleumlámpák, étkező-, kávé- és teáskészletek, mosdókészletek, alpacka- és diszműaruk, valamint egyéb itt fel nem sorolt áruk, melyeket elismert olcsó áron árusítok.

Lakodalmi ajándékok eddig nem létezett választékában olcsón.

Saját érdekében áll mindenkinek, hogy olcsó áruimról

o o o meggyőződést szerezzen. o o o

Kölcsönt keresők figyelmébe!

Értesitem az iparos, kereskedő és gazdaközönséget, hogy hosszas utánjárásra sikerült több pénzintézet vezérképviselét megnyernem, amely kedvező feltételek mellett nyújt kölcsönt a hitelt igénylő közönségnek. Tekintve, hogy a mai súlyos gazdasági helyzetben még túl magas kamatláb mellett is elsőrendű banításos vállalatok is csak alig kaphatnak kölcsönt, a helyi pénzpiacra jó szolgálatot vélek teljesíteni, amikor a legkisebb összegtől bármily összegig előnyös feltételű kölcsönt tudok szerezni. Hosszas működésem, melyet a pénzkölcsönök megszerzése és közvetítése terén eltöltöttem és e működésem alatt szerzett jó hírnevem garantálják, hogy ezen a téren a jövőben is a közönség érdekében és a legjobb eredménnyel működöm.

Tisztelettel

K E N Y E R E S I Z S Ó

bankirodája Uri-utca (Böhm ház).

Földek eladását és vételeit gyorsan és pontosan körvejttem.

Ingatlanok bérlete és eladása.

Kiadó hagymaföld

olcsó árban és kedvező fizetési feltételek. Szabadgyő érnek olcsóbb árban. **Joó Sándorral** Szunyog-utca 42. ujszám a. Értékesíteni lehet

Jó és olcsó bor kisebb és nagyobb mértékben **KEDVEZŐ ÁRBAN** **IRITZ SÁMUEL ÖZV. cégnél** kapható. ||

Ha nyomtatványra van szüksége, rendelje meg a „Makói Független Ujság” kiadóhivatalában.

Értesítés. A jó gyümölcsstermés folytán teljesen tiszta szeszmentes barack és szilva pálinkákat 2 K. 2·20 K., 2·40 K. árban bocsátom forgalomba. **Iritz Sámuel özv. cég.** A valódiságért a cég felelősséget vállal.

Zeitler Rudolf és társai gőzmalom és jéggyár részvénytársaság Makó.

Ajánlja elsőrendű minőségű lisztjeit, korpát, decét, magdarát, tengeri darát és kását, valamint

fűszereket a legolcsóbb napi áron.

Detailelárusítás malmi üzletben, színházzal szemben, Ott Károllyal szemben és a Takarékpénztár épületben levő üzletekben.

Vámörzés és csere a legjutányosabban eszközöltetik.

NAPONTA

friss must kapható
IRITZ SÁMUEL ÖZV. CÉGNÉL.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

Kapható drogériákban, gyógyszerházakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölniviz-szappant, kölnivizet és poudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánzott JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz. Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánzott kölnivizet, kölniviz-poudert és kölniviz-szappant, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az Ön lakhelyén, mert a világhírű cég magyarországi képviselője:

HOLCZER EMIL ZOLTÁN, Budapest, VIII. ker. Szigetvári-u. 16. sz. egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli, hol szerezhető be az eredeti minőség. ::-::

Őszi és téli divat újdonságok!

Női és leányka kosztümök, színes raglánok, plüsch- és bársony kabátok, pongyolák, aljak, bluzok, selyem, glott és lüster alsók, leány és női fehérneműk minden igényt kielégítő választékban raktárra érkeztek.

Eredeti párisi női kalapok.

Alakításokat jutányosan vállalunk.

Gyászcikkekben óriási választék!

Pártos E. és Társa

nagy női felöltők áruházában M A K Ó N, Főtér Otthon-kávéház mellett.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szíves tudomására hozni, hogy az eddig raktáron tartott elsőrendű kőbányai király és barát malátasörön kívül, újabban bevezettem a kőbányai világhírű

SZENT ISTVÁN DUPLA MALÁTA SÖRT, amely kitűnő minősége folytán számos tanárok és orvosok által ajánlva van gyógycélokra is.

IRITZ SÁMUEL ÖZV. CÉG

Kőbányai Polgári Serfűző Részvény-Társaság főraktárosa.

ÉRTESÍTÉS. Saját termései fehér és siller XX XX XX XX XX
HOMOKI BORT,

ugyszintén saját főzésű

TÖRKÖLY és **SZILVA** pálinkát, édes italokat és erős **RUMOT** teához literenként kimérve, házhoz szállítva olcsóért árusítom. **BARANYAI JÁNOS,** Szegedi-utca.